

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.11.2015
P/15/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2014 r.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Wojciech Graca, gł. specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 93173 z 28 stycznia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Zabrze, ul. Powstańców Śląskich 5-7, 41-800 Zabrze ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Mańka-Szulik, Prezydent ² (dowód: akta kontroli str. 3-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie planowania i wykorzystania w 2014 r. środków pochodzących z pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego⁴, przekazanych w formie dotacji celowej z budżetu państwa na realizację projektu Drogowej Trasy Średnicowej II - Zachód na terenie miasta Zabrze (odcinki Z3 i Z4).⁵

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę pozytywną NIK uwzględniła w szczególności:

- prawidłowe ujęcie przyznanej dotacji w budżecie Miasta Zabrze;
- terminowe przekazywanie środków w ramach zapłaty zastępczej, w kwotach zapewniających regulowanie zobowiązań związanych z budową DTŚ;
- prawidłowe ujęcie kwoty otrzymanej i wykorzystanej dotacji w ewidencji księgowej;
- terminowy zwrot niewykorzystanych środków;
- terminowe przekazanie sprawozdań Rb-27S i Rb-28S za 2014 r., zawierających rzetelne dane o otrzymanej dotacji i wydatkach na budowę DTŚ.

¹ Zwanym dalej „Urzędem”.

² Od 6 grudnia 2006 r., zwana dalej: „Prezydentem”.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria dla oceny pozytywnej i negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Działanie 19.1.1.3. *Budowa i przebudowa pozostałych dróg krajowych* w zestawieniu wydatków Wojewody Śląskiego w układzie zadaniowym (klasyfikacja budżetowa 600.60015.6433).

⁵ Dalej zwanego „budową DTŚ”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Planowanie dotacji

Opis stanu
faktycznego

Na mocy porozumienia z 7 czerwca 1999 r. w sprawie kontynuacji realizacji inwestycji Drogowa Trasa Średnicowa Katowice – Gliwice, zawartego w związku ze zmianami kompetencyjnymi wynikającymi z reformy administracji publicznej⁶, Zarząd Województwa Śląskiego⁷ przejął budowę DTŚ, należącą do właściwości miast przez które przebiega ta droga, w tym Miasta Zabrze⁸.

(dowód: akta kontroli str. 77-104, 112-119)

W dniu 11 lutego 2014 r. Miasto zawarło z Zarządem Województwa porozumienie nr CRU/406/2014 o szczegółowych warunkach wykonania w 2014 r. porozumienia z 1999 r.⁹ Stosownie do § 2 pkt 1 tego porozumienia, w 2014 r. Miasto miało przeznaczyć na budowę DTŚ środki pochodzące z budżetu Miasta oraz budżetu państwa (z rezerwy subwencji ogólnej i pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego¹⁰). Wysokość środków pochodzących z pożyczki EBI określono w aneksie nr 3 do ww. porozumienia z dnia 23 grudnia 2014 r. w kwocie 8 646,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 9-74, 112-119)

W budżecie Miasta na 2014 r., uchwalonym 16 grudnia 2013 r.¹¹, zaplanowano dotację celową na realizację zadań własnych powiatu – budowę DTŚ w wysokości 23 011,4 tys. zł, na podstawie *Harmonogramu finansowania budowy DTŚ w Zabrzu i Gliwicach w latach 2013-2014*, opracowanego w lipcu 2013 r. przez Drogową Trasę Średnicową SA z siedzibą w Katowicach¹². Pismem z dnia 21 października 2014 r.¹³ Prezydent została poinformowana przez Wojewodę Śląskiego¹⁴ o przyznaniu na budowę DTŚ środków dotacji celowej pochodzących z pożyczki EBI w wysokości 8 646,7 tys. zł i na tej podstawie w dniu 6 listopada 2014 r. budżet Miasta w tym zakresie został zmniejszony o 62,4%.

(dowód: akta kontroli str. 75-109)

Prezydent wyjaśniła: „Za każdym razem wielkość środków EBI była szacowana na podstawie planowanych nakładów na kontrakt w danym roku przy uwzględnieniu dostępnych środków z Regionalnego Programu Operacyjnego¹⁵ oraz możliwości zapłaty danych nakładów ze środków EBI (wyłącznie płatności netto robót budowlano-montażowych, badań laboratoryjnych i kontrolnych pomiarów geodezyjnych). W 2013 r. szacowane zapotrzebowanie kredytu EBI na 2014 r. wynosiło 23 mln zł, następnie w październiku 2013 r. został podniesiony poziom dofinansowania z RPO z 45,47%, co zmniejszyło zapotrzebowanie ze środków EBI na 16,7 mln zł. Ostatecznie po ponownym zwiększeniu dofinansowania z RPO do 60,61% w maju 2014 r. przy określeniu zasad dopłat do poprzednich płatności

⁶ Zwanego dalej „porozumieniem z 1999 r.”

⁷ Zwany dalej „Zarządem Województwa”.

⁸ Zwanego dalej „Miastem”.

⁹ Zwane dalej „porozumieniem z 2014 r.”

¹⁰ Zwanego dalej „EBI”. Środki uzyskane na mocy Umowy Finansowej nr 24.128 Polska – Projekt Drogowej Trasy Średnicowej II, zawartej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a EBI. Zasady realizacji tej umowy określono w porozumieniu z 10 października 2008 r. w sprawie zapewnienia warunków wykonania Umowy Finansowej nr 24.128, wraz z aneksem nr 1/2009 z 30 czerwca 2009 r.

¹¹ Uchwała Rady Miasta Zabrze nr XLVI/671/13.

¹² Inwestor zastępczy, zwany dalej „DTŚ SA”.

¹³ Nr. FBI.3111.41.10.2014.

¹⁴ Na podstawie decyzji znak FBI.3111.41.9.2014 z 20 października 2014 r.

¹⁵ Zwanego dalej „RPO”.

poniesionych na kontrakcie Z3, Z4 zapotrzebowanie na środki kredytu EBI spadło do 8,6 mln zł.

(dowód: akta kontroli str. 75-111, 125-135, 459-461)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Kwota dotacji celowej na budowę DTŚ ujęta w budżecie Miasta na 2014 r. uchwalonym 16 grudnia 2013 r., nie uwzględniała zwiększenia dofinansowania tej inwestycji w ramach RPO. W odniesieniu do powyższego NIK zauważył, że działaniem rzetelnym byłoby uwzględnienie w uchwale budżetowej Rady Miasta Zabrze z 16 grudnia 2013 r. zmiany poziomu dofinansowania budowy DTŚ w ramach RPO z 45,47% do 50,04%, wynikającej z decyzji Zarządu Województwa z 29 października 2013 r.¹⁶

Powyższa zmiana została wprowadzona w preliminarzu rzeczowo – finansowym sporządzonym przez DTŚ SA w lutym 2014 r., w którym obniżono wysokość środków dotacji celowej pochodzących z pożyczki EBI do kwoty 16 671,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 81-84, 125-129)

2. Wykorzystanie dotacji

Na pisemne wnioski Zarządu Województwa, Urząd przekazał środki własne w łącznej kwocie 16 285,1 tys. zł¹⁷, z przeznaczeniem na zapłatę bieżących faktur dotyczących budowy DTŚ, zgodnie z porozumieniem z 2014 r., tj. w terminach i kwotach zapewniających pokrycie zobowiązań, wynikających z postępu robót realizowanych według harmonogramu. Zgodnie bowiem z § 2 pkt 6 ww. porozumienia, w przypadku przejściowego braku środków z dotacji celowej, Miasto miało obowiązek zapewnienia środków finansowych na pokrycie zobowiązań w ramach zapłaty zastępczej. Przekazane środki miały być potrącone ze środków dotacji celowej po jej otrzymaniu.

(dowód: akta kontroli str. 112-119, 136-209)

W dniu 9 października 2014 r. Wojewoda Śląski poinformował Prezydent o konieczności złożenia wniosku o wypłatę pierwszej części siódmej transzy środków w formie dotacji celowej w wysokości 8 646,7 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z budową DTŚ na terenie Miasta. Wniosek ten przekazano Wojewodzie 20 października 2014 r. Środki dotacji wpłynęły na konto Urzędu w dniu 22 października 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 106, 121-122)

Środki dotacji zostały wykonane prawie w 100%. Nie wykorzystano jedynie kwoty 0,75 zł, którą zwrócono Wojewodzie Śląskiemu 31 grudnia 2014 r., tj. w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 120-124, 220)

Środki dotacji zostały wykorzystane przez Zarząd Województwa zgodnie z przeznaczeniem, tj. na roboty budowlano - montażowe, badania laboratoryjne w zakresie dróg i konstrukcji mostowych, obsługę geodezyjną oraz nadzór autorski, realizowane w ramach budowy DTŚ.

(dowód: akta kontroli str. 112-119, 220-429)

¹⁶ Decyzja Zarządu Województwa nr UDA-RPSL.07.01.01-00-001/11-03.

¹⁷ 3 532,4 tys. zł 23 maja, 8 014,0 tys. zł 28 lipca, 142,6 tys. zł 2 czerwca, 4 387,2 tys. zł 23 czerwca, 208,9 tys. zł 30 czerwca 2014 r.

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

W protokole odbioru z dnia 8 sierpnia 2014 r. Komisja Odbiorowa¹⁹ powołana przez DTŚ SA potwierdziła zakończenie, odbiór, przekazanie Miastu i oddanie do ruchu zadania²⁰, wykonanego zgodnie z dokumentami budowy i umową z wykonawcą, bez wad i usterek. Wybudowano odcinki Z3 i Z4 DTŚ w Zabrze o długości 2,95 km (dwie jezdnie po trzy pasy ruchu o szerokości 3,50 m z pasami awaryjnymi) z czterema obiektami inżynierskimi: tunelem, mostem i dwoma wiaduktami (w tym jeden z kładką pieszo - rowerową).

Zgodnie z § 2 pkt 13 porozumienia z 2014 r., w dniu 12 stycznia 2015 r. Zarząd Województwa przedstawił Miastu rozliczenie środków finansowych otrzymanych w 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 210-219, 430-445, 459-473)

Kwoty otrzymanej i wykorzystanej dotacji zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 121, 124, 136-209)

Dane dotyczące środków dotacji na budowę DTŚ, ujęte w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 r. były zgodne z ewidencją księgową²¹. Powyższe sprawozdania zostały przekazane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w dniu 20 lutego 2014 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w załączniku nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²².

(dowód: akta kontroli str. 446-455)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę na nieujęcie do dnia kontroli NIK w księgach rachunkowych Urzędu za 2014 r. środków trwałych powstałych w wyniku realizacji zadania, pomimo zakończenia zadania w dniu 8 sierpnia 2014 r. Przyczyną powyższego było nieprzekazanie przez Zarząd Województwa, mimo wielokrotnych ponagleń ze strony Miasta, dokumentów niezbędnych do księgowania (PT -protokół przejęcia /przekazania środka trwałego). W powyższej sprawie Prezydent wyjaśniła, że zgodnie z informacją mailową z 17 lutego 2015 r. oraz wcześniejszymi informacjami telefonicznymi dokumenty te zostaną przekazane dopiero w terminie do końca marca 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 456-461)

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

¹⁹ Składająca się z przedstawicieli Miasta, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, DTŚ SA i wykonawców.

²⁰ Budowa drogi publicznej DTŚ – część „Zachód”, od granicy z miastem Gliwice do węzła de Gaulle’a w Zabrze, od km 8+119,85 do km 11+075, w części dotyczącej trasy głównej DTŚ, wraz z wyposażeniem oraz wybudowanymi obiektami inżynierskimi.

²¹ Dział 600 rozdział 60015 § 6433 (dochody) oraz § 6633 (wydatki) w wysokości 8 646,7 tys. zł.

²² Dz. U. z 2014 r., poz. 119.

²³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 27 marca 2015 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler nadzorujący
Monika Kopczyk
Gł. Specjalista kontroli państwowej**

.....